

EXPUNERE DE MOTIVE

Schimbările care au avut loc în societatea românească în ultimii zece ani, necesitatea adoptării Acquis-ului Comunitar în domeniul statisticii - mai cu seamă în ceea ce privește dezvoltarea libertăților individuale concomitent cu întărirea autorității, autonomiei și transparenței statisticii oficiale - impun modificarea și completarea actelor normative care reglementează funcționarea și organizarea statisticii oficiale din România.

Prezentul proiect de Ordonanță a Guvernului, față de Ordonanța nr. 83/1999, vizează introducerea unor modificări și completări de fond al căror dublu scop este, pe de o parte, de ancorare profundă în procesul de reformă legislativă și instituțională din România și, pe de altă parte, de aliniere la legislația europeană.

În primul rând, prezenta propunere legislativă modifică denumirea instituției responsabilă cu producerea statisticilor oficiale, din Comisia Națională pentru Statistică - denumire dată prin Decretul nr.27/30 decembrie 1989 al Consiliului Frontului Salvării Naționale - în **Institutul Național de Statistică și Studii Economice (INSSE)**. Prin această nouă denumire se are în vedere amplificarea dimensiunii științifice, profesionale și autonome a culegerii, producerii, analizei și difuzării statisticilor oficiale din România. Totodată, activând pe un tărâm al perpetuei inovări datorită progresului științelor și disciplinelor care concură la obținerea datelor statistice - statistica, matematica, macro și microeconomia, sociologia, demografia, tehnologia informației - **INSSE** trebuie să devină un promotor al strângerii legăturilor dintre statistica oficială și cea academică. Acesta este și motivul pentru care s-au inclus în componența Consiliului de Coordonare a Activității de Statistică doi reprezentanți ai Academiei Române, alături de cei ai mediului universitar și de cercetare.

De asemenea, includerea *studiilor economice* în sfera de atribuții ale **INSSE** reprezintă o completare normală a ansamblului de activități ale unei astfel de instituții, deoarece autoritatea națională în domeniul statisticii oficiale este cea mai îndreptățită să adauge plusvaloare la propriile lucrări. Această direcție de dezvoltare nu știrbește cu nimic autoritatea sau dreptul mediilor universitare, de cercetare sau comerciale de a valorifica prin studii și analize datele statistice oficiale. Chiar mai mult, lărgeste competiția în acest domeniu.

În al doilea rând, este introdus conceptul de **statistică oficială** în locul celui de **statistică publică**. Acesta din urmă are o conotație accentuată mai mult de modul de finanțare a producerii statisticilor cu destinație publică, fără a avea în mod necesar girul profesional și metodologic al instituțiilor abilitate prin lege să producă astfel de date. Conceptul **statisticii oficiale** este mai larg și mai riguros, deoarece datele produse servesc unei utilități publice incontestabile, dar, în plus, ele sunt rezultatul unui proces ale cărui norme metodologice sunt unanim acceptate și garantate prin autoritatea științifică a

celor chemați să vegheze la buna calitate a aplicării acestora.

O modificare de mai mare întindere privește Art. 5 din Ordonanța 9/1992. Acesta enumera în detaliu domeniile acoperite de cercetările statistice, enumerare care se poate dovedi la un moment dat restrictivă. Obligativitatea menținerii continuității seriilor statistice, ca și cea a realizării programelor anuale ale cercetărilor statistice și studiilor economice nu limitează în nici un fel spectrul domeniilor acoperite. Dimpotrivă, noul text, în spiritul legislației europene, conferă o mai mare flexibilitate modului de stabilire a temelor de interes și o mai mare rigoare și transparență a modului de descriere a conținutului cercetărilor statistice.

Ținând seama de obiectivul de integrare a României în Uniunea Europeană, proiectul de ordonanță supus aprobării conține o serie de prevederi rezultate din articularea mai multor reglementări europene, dintre care enumerăm:

- Regulamentul Consiliului (EURATOM, EEC) No. 1558/90 din 11 iunie 1990 asupra transmiterii de date supuse confidențialității statistice la Oficiul de Statistică al Comunităților Europene;
- Directiva Parlamentului Europei și a Consiliului No. 95/46/EC din 24 octombrie 1995 asupra protecției persoanelor cu privire la prelucrarea datelor individuale și asupra liberei circulații a acestor date;
- Regulamentul Consiliului (EC) No. 322/97 din 17 februarie 1997 asupra statisticilor comunitare.

Astfel, au fost menținute principiile care guvernează funcționarea statisticii oficiale, și anume cele referitoare la autonomie, confidențialitate, transparență, relevanță, proporționalitate, deontologie statistică și raportul cost/eficiență.

Pe lângă obligațiile serviciilor de statistică oficială, au fost accentuate acele prevederi legate de culegerea directă a datelor statistice și cele privind accesul la sursele de date administrative. Scopul acestora este de a crea baza legală destinată limitării gradului de solicitare a subiecților statistici, dacă datele respective au fost deja culese în scopuri administrative.

În spiritul principiilor fundamentale ale statisticii oficiale, precum și al normelor ce reglementează activitatea institutelor naționale de statistică din țările U.E., este prevăzută în Capitolul I - Dispoziții generale, includerea conducerii Institutului Național de Statistică și Studii Economice în corpul funcționarilor publici. În același capitol au fost incluse prevederi suplimentare referitoare la serviciile statisticii oficiale, care largesc și întăresc autonomia organelor administrației publice de a-și crea propriile compartimente de statistică, păstrând însă polul de competență metodologică la nivelul instituției naționale.

Formarea profesională continuă va fi asigurată prin înființarea Centrului Național de Pregătire în Statistică. În acest mod vor fi create condițiile de capitalizare a experienței teoretice și practice în domeniul statisticii și al celor adiacente, de stimulare a transferului de cunoștințe și de investigare a unor noi

căi de cercetare inovativă în domeniul statisticii oficiale. În același timp, înființarea centrului corespunde obiectivelor de susținere a asimilării asistenței tehnice primite prin programele Phare.

Prevederile legate de sancțiunile la care se pot supune personalul statisticii oficiale sau subiecții statistici li s-au adus o serie de clarificări determinate de necesitatea eliminării unor ambiguități constatate în procesul de aplicare, făcându-se referire la personalul autorizat să constate contravențiile și să aplice amenzi.

Față de cele prezentate mai sus, a fost întocmit proiectul de lege alăturat, în vederea aprobării Ordonanței Guvernului pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 9/1992 privind organizarea statisticii publice, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU
Mugur Isărescu
Mugur Isărescu

